

De strijd om het Slotervaartziekenhuis

Ondernemingsrecht 2015/14

In 2013 verkeerde het Slotervaartziekenhuis in financieel zwaar weer. Eén van de (indirecte) aandeelhouders en de belangrijkste financier, Jan Schram, overleed eind 2012. Als gevolg daarvan ontstond een machtsstrijd tussen de erven Schram en de voorzitter van de raad van bestuur (RvB), Aysel Erbudak. Dit artikel heeft tot doel een chronologisch overzicht van de verschillende gebeurtenissen te geven en daarover enige uitleg te geven. Door verschillende besluiten werd (de familie) Erbudak buiten spel gezet. Na de mislukte contractonderhandelingen met zorgverzekeraar Achmea is Erbudak geschorst en uiteindelijk ontslagen. Leden van de familie Schram werden op belangrijke posities benoemd. Met de uitgifte van aandelen aan Delta, een vennootschap waarover de familie Schram zeggenschap had, verwaterde de (indirecte) zeggenschap van de familie Erbudak in het Slotervaartziekenhuis.

Er zijn in 2013 vijf uitspraken – in verschillende juridische procedures – over deze machtsstrijd geweest. Centraal staan vragen over de (niet-)ontvankelijkheid van het verzoek van de familie Erbudak in de enquêteprocedure, over de bevoegdheid van de AVA en over de Poot/ABP-problematiek. Het Slotervaartziekenhuis behoort met ingang van 1 januari 2014 tot de MC Groep van Loek Winter. De strijd om het Slotervaartziekenhuis zelf is gestreden. De nasleep daarvan zal de gemoederen nog wel een tijdje bezighouden.

1. Inleiding

In 2006 trad het nieuwe zorgstelsel in werking.² Na die tijd zijn verschillende ziekenhuizen in (financiële) moeilijkheden geraakt en overgenomen (IJsselmeerziekenhuizen, Ruwaard van Putten Ziekenhuis, LangeLand Ziekenhuis en Rode Kruis Ziekenhuis).

Ook het Slotervaartziekenhuis verkeerde in 2013 in financieel zwaar weer. Daarbij kwam dat één van de (indirecte) aandeelhouders en de belangrijkste financier, Jan Schram eind 2012 overleed. Als gevolg daarvan ontstond een machtsstrijd tussen de erven Schram en de voorzitter van de raad van bestuur (RvB), Aysel Erbudak. Inmiddels is het Slotervaartziekenhuis in handen van de MC Groep van Loek Winter.

¹ Ageeth Klaassen is universitair docent ondernemingsrecht en zij geeft het vak Organisatie en bestuur van de zorg in de master Recht van de gezondheidszorg aan de Erasmus Universiteit Rotterdam; zij is lid van een raad van toezicht van een stichting in de eerstelijnsgezondheidszorg.

² Het nieuwe zorgstelsel bestaat uit de invoering van de Zorgverzekeringswet (Zvw), de Wet Toelating Zorginstellingen (WTZi) en de Wet Marktordening Gezondheidszorg (WVG).

Dit artikel heeft tot doel een overzicht te schetsen van wat er zich heeft afgespeeld in de strijd om het Slotervaartziekenhuis en daarover enige uitleg te geven.

De opzet van deze bijdrage is als volgt. In paragraaf 2 behandel ik de gevolgen van een eventueel faillissement van ziekenhuizen. Ik schets in paragraaf 3 de historie en concernstructuur en de plaats van het Slotervaartziekenhuis daarin. Ik geef in paragraaf 4 een chronologisch overzicht van de gebeurtenissen en ik ga dieper in op de gevoerde juridische procedures. De afsluiting volgt in paragraaf 5.

2. Achtergrond: faillissement van ziekenhuizen

Zorgaanbieders hebben sinds de invoering van het nieuwe zorgstelsel in 2006 meer vrijheid gekregen om hun eigen zorgorganisatie zodanig in te richten dat zij beter tegemoet kunnen komen aan de wensen van hun cliënten. Dit betekent echter ook dat zij de verantwoordelijkheid dragen voor de (financiële) gevolgen van die keuzes.³ Al in april 2011 werd duidelijk dat de overheid geen rol meer zag in het voorkomen van faillissementen.⁴ De overheid acht zich nog slechts verantwoordelijk voor de continuïteit van (cruciale) zorg⁵ en niet meer voor de continuïteit van de zorginstelling.⁶ Dit bleek ook ten tijde van het faillissement van het Ruwaard van Putten Ziekenhuis in juni 2013, het eerste ziekenhuis dat failliet ging.⁷ De overheid heeft dit ziekenhuis geen financiële steun verleend ter voorkoming van een faillissement. Het (bestuur van een) ziekenhuis (en de aandeelhouders indien het een BV betreft) zal (zullen) dus zelf naar een uitweg voor de financiële moeilijkheden moeten zoeken. Aangezien het Slotervaartziekenhuis in 2012 al een BV was, bemoeilijkte de ruzie die ontstond tussen de aandeelhouders, de erven Schram en (de familie) Erbudak, een oplossing.

Hoe is het de in de leiding genoemde ziekenhuizen vergaan? De IJsselmeerziekenhuizen werden in februari 2009 overgenomen door de (eerdergenoemde) MC Groep van Loek Winter (de rechtspersoon Stichting IJsselmeerziekenhuizen bleef bestaan⁸). Het Ruwaard van Putten Ziekenhuis maakte na het faillissement een doorstart als Spijkennis Medisch Centrum

³ *Kamerstukken II 2011/12, 33253*, nr. 3, p. 2. Dit is door de minister nogmaals bevestigd in de Brief van 19 september 2013 (Governance in de zorgsector), zie *Kamerstukken II 2013/14, 32012*, nr. 15, p. 1.

⁴ *Kamerstukken II 2010/11, 32620*, nr. 10 (Beleidsbrief Waarborgen voor continuïteit van zorg). Zie ook *Kamerstukken II 2011/12, 33253*, nr. 3, p. 5.

⁵ Dat is de reden voor de bevoegdheidstoekenning aan de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) in de WVG om zorgaanbieders en zorgverzekeraars te dwingen in hun overeenkomst afspraken te maken over het tijdig signaleren van risico's voor de continuïteit van cruciale zorgverlening, zie art. 45 WVG.

⁶ *Kamerstukken II 2011/12, 33253*, nr. 6, p. 4.

⁷ De Stichting Ruwaard van Putten Ziekenhuis is 24 juni 2013 door de Rechtbank Den Haag failliet verklaard. *Kamerstukken II 2012/13, 31016*, nr. 44, p. 1. In november 2014 is de eigenaar van het ziekenhuis De Sionsberg, de zorggroep Pasana, failliet verklaard.

⁸ Jaarverslag MC Groep 2012, p. 6. Dit document is te vinden op <https://www.mcgroep.com/over-ons/jaardocument>.

B.V. Het Maasstad Ziekenhuis, het Ikazia Ziekenhuis en Het Van Weel-Bethesda Ziekenhuis zijn gezamenlijk aandeelhouder. Het LangeLand Ziekenhuis is onderdeel gaan uitmaken⁹ van de Reinier Haga Groep¹⁰ en is een stichting gebleven.¹¹ Het Rode Kruis Ziekenhuis wordt onderdeel van Zorg van de Zaak (een arbodienst). De stichting wordt in plaats daarvan een BV. Zorg van de Zaak neemt een belang van 75%, de medisch specialisten worden aandeelhouder met een belang van 25%.¹²

Momenteel is op grond van de Wet toelating zorginstellingen (WTZi) winstuitkering voor aanbieders van medisch-specialistische zorg (lees: ziekenhuizen) verboden, ongeacht de rechtsvorm van de zorgaanbieder.¹³ Bijna alle ziekenhuizen in Nederland zijn stichtingen¹⁴, waarbij op grond van Boek 2 BW winstuitkering (aan oprichters) te allen tijde is uitgesloten.¹⁵ Bij een BV is winstuitkering wel toegestaan op grond van Boek 2 BW. Als een aanbieder van medisch-specialistische zorg de rechtsvorm van een BV (of een andere rechtsvorm waarbij winstuitkering is toegestaan) aanneemt, moet uit de statuten voldoende blijken dat de instelling niet het doel heeft om winstuitkeringen te doen aan de aandeelhouders. Onder die voorwaarde is er geen bezwaar om ook BV's een toelating te verlenen.¹⁶

Overigens wordt investeren in ziekenhuizen (nog) aantrekkelijker door het toestaan van winstuitkeringen. Het wetsvoorstel Wet vergroten investeringsmogelijkheden in medisch-specialistische zorg¹⁷ is op 1 juli 2014 aangenomen door de Tweede Kamer.¹⁸ Algemene ziekenhuizen, categorale ziekenhuizen (bijvoorbeeld kinderziekenhuizen of revalidatiecentra) en zelfstandige behandelcentra (ZBC's, bijvoorbeeld voor orthopedie) mogen na inwerkingtreding van deze wet – onder specifieke voorwaarden – winst gaan uitkeren. Dat kan zich echter pas voordoen als er sprake is van een kapitaalvennootschap zoals een BV of NV of van een coöperatie.

9 Skipr 28 mei 2014.

10 Het HagaZiekenhuis en het Reinier de Graaf (ziekenhuis) zijn bestuurlijk onderdeel van de Stichting Reinier Haga Groep. De ziekenhuizen zijn zelfstandig, maar maken deel uit van een overkoepelende stichting met de naam Stichting Reinier Haga Groep.

11 De overname van het LangeLand Ziekenhuis door Fundis was definitief van de baan door de uitspraak van Hof Amsterdam (OK) 27 februari 2014, JAR 2104/82.

12 Het Financieele Dagblad 14 februari 2014 (S. Oltshoorn & J. Woudt). Zie ook Skipr 10 oktober 2014.

13 Art. 5 lid 2 WTZi jo. art. 3:1 sub a jo. art. 1:2 Uitvoeringsbesluit WTZi.

14 Met uitzondering van vier academische ziekenhuizen (drie zijn een publiekrechtelijk rechtspersoon en één is een vereniging).

15 Art. 2:285 lid 3 BW.

16 In de statuten van het Slotervaartziekenhuis is een statutaire winstklem opgenomen. Zie *Kamerstukken II* 2012/13, Aanhangsel van de Handelingen 2032, p. 3. Zie ook 2033, p. 2 en p. 4.

17 *Kamerstukken I* 2013/14, 33168, A (Wijziging van de Wet toelating zorginstellingen en enkele andere wetten teneinde investeringsmogelijkheden in medisch-specialistische zorg te bevorderen). Bij indiening bij de Tweede Kamer luidde het wetsvoorstel 'Wijziging van de Wet toelating zorginstellingen en enkele andere wetten om het mogelijk te maken dat aanbieders van medisch-specialistische zorg, mits zij aan een aantal voorwaarden voldoende, winst uitkeren (voorwaarden voor winstuitkering aanbieders medisch-specialistische zorg)'. Zie hierover E. Plomp, Kanttekeningen bij het wetsvoorstel vergroten investeringsmogelijkheden in medisch-specialistische zorg, Ondernemingsrecht 20014/146.

18 VVD, PvdA, D66, SGP, Groep Bontes/Van Klaveren, Van Vliet en 50PLUS/Klein stemden voor. De Eerste Kamer zou in december 2014 over het wetsvoorstel stemmen, maar het is aangehouden. Zie Skipr 9 december 2014.

3. Slotervaart-casus

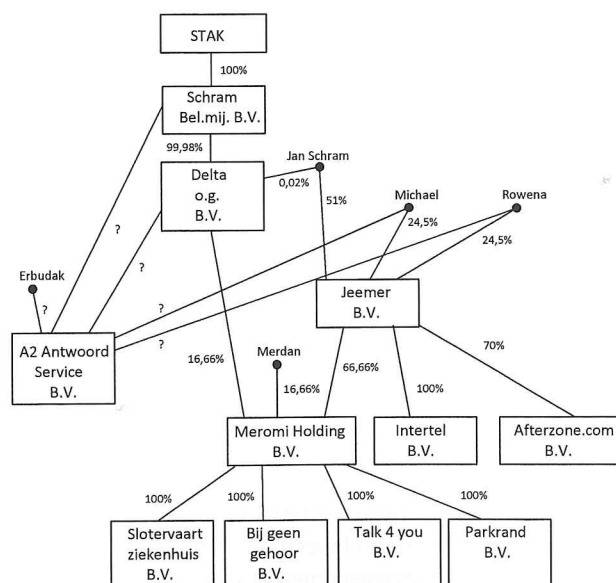
3.1 Historie

In 2006 stond het Amsterdamse Slotervaartziekenhuis ook al op de rand van faillissement. Het ziekenhuis werd via Meromi Holding B.V. overgenomen door de Beverwijkse vastgoedondernemer Jan Schram, samen met ondernemster Aysel Erbudak. Hiermee werd het Slotervaartziekenhuis het eerste private ziekenhuis van Nederland. Via Delta Onroerend Goed (hierna: Delta) verstrekte Schram ook een lening van bijna € 26 miljoen aan het ziekenhuis. Erbudak werd voorzitter van de raad van bestuur. Verder bestond de raad van bestuur uit een arts (Brandjes) en een apotheker (Beijnen).

In 2007 werd het Slotervaartziekenhuis omgezet van een stichting in een BV.¹⁹ Vanaf de omzetting heeft het Slotervaartziekenhuis een raad van commissarissen (hierna: RvC).²⁰ Voorzitter van de RvC is Theo Dekker (zie paragraaf 4.3).

3.2 Concernstructuur

Eind 2012 zag de concernstructuur²¹ er schematisch als volgt uit:

Meromi Holding B.V. (hierna: Meromi²²) was enig aandeelhouder van het Slotervaartziekenhuis, Parkrand B.V. (hierna: Parkrand), Bij geen gehoor B.V. en Talk 4 you B.V. Delta Onroerend Goed (hierna: Delta), Merdan – de minderjarige

19 Voor een omzetting van de rechtsvorm van een zorgaanbieder is op grond van de WTZi geen toestemming nodig.

20 Ten tijde van de procedures waren er vier commissarissen. Volgens het onderzoeksverslag heeft zowel in 2009 (p. 34) als in 2011 (p. 38) een commissaris ontslag genomen. Belangrijkste reden: de verstoorte verhoudingen tussen Schram en Erbudak.

21 Op het moment van overlijden was Velsen Terminal bestuurder van Parkrand. Meromi was bestuurder van Talk 4 you en Bij geen gehoor. Pim Schram was bestuurder van Intertel, A2 Antwoordservice, Delta Onroerend Goed en Schram Belegging Maatschappij. Delta Onroerend Goed was bestuurder van Afterzone.com.

22 De naam bestaat uit de eerste twee letters van de voornamen van de kinderen Erbudak.

zoon van Erbudak – en Jeemer B.V. (hierna: Jeemer) hielden respectievelijk 16,66%, 16,66% en 66,66% van de aandelen in Meromi.²³

Michael, Rowena – de meerderjarige kinderen van Erbudak – en Jan Schram hielden respectievelijk 24,5%, 24,5% en 51% van de aandelen in Jeemer. Jan Schram en Schram Belegging Maatschappij B.V. (hierna: SBM) hielden respectievelijk 0,02% en 99,98% van de aandelen in Delta.²⁴ Erbudak, SBM, Delta, Michael en Rowena hielden de aandelen in A2 Antwoordservice B.V. (hierna: A2 Antwoordservice). De omvang van de aandelenbelangen in A2 Antwoordservice is omstre-

3.3 Financiële zorgen: conflict met Achmea

In 2013 verkeerde het Slotervaartziekenhuis opnieuw in financiële moeilijkheden. Uit het jaarverslag van 2012 bleek dat het Slotervaartziekenhuis – na vijf winstgevendende jaren – een verlies heeft geleden van € 2,1 miljoen.²⁵ Het Slotervaartziekenhuis had verschillende leningen lopen. ING, de huisbankier, had het Slotervaartziekenhuis een krediet in rekening-courant met een limiet van € 51 miljoen euro (€ 23 miljoen is daarvan opgenomen)²⁶ alsmede een investeringsfaciliteit van € 11 miljoen verstrekt. Na een verloren procedure moest het Slotervaartziekenhuis nog een lening terugbetalen aan de gemeente Amsterdam.²⁷ Tevens dreigde Delta haar lening op te eisen.²⁸

Bovendien werd ten tijde van het overlijden van Jan Schram tussen het Slotervaartziekenhuis en Achmea nog onderhandeld over het contract tot inkoop van zorg voor 2013. De totstandkoming van het contract was van groot belang voor het ziekenhuis, aangezien ongeveer tweederde van de patiënten van het Slotervaartziekenhuis verzekerd was bij Achmea. Erbudak voerde samen met de manager Bedrijfsvoering de onderhandelingen.²⁹ Eind januari/begin februari werd duidelijk dat er geen contract tot stand zou gaan komen. Na de schorsing van Erbudak is in de tweede helft van maart 2013 alsnog het contract voor 2013 tussen het Slotervaartziekenhuis en Achmea gesloten.³⁰

Achmea kan als zorgverzekeraar in beginsel vrij bepalen met welke zorgaanbieders zij een contract wil sluiten. Achmea moet er wel voor zorgen dat haar verzekerden hun recht op

zorg kunnen verwezenlijken.³¹ Met deze contractsvrijheid wordt de marktwerking in de zorg gestimuleerd. De gedachte is: kwantitatief en kwalitatief goede zorg tegen een zo laag mogelijke prijs. Doordat Achmea wel met andere ziekenhuizen in de regio Amsterdam contracten had afgesloten, voldeed Achmea al aan haar zorgplicht. Het belang van het Slotervaartziekenhuis bij het sluiten van een contract was derhalve waarschijnlijk groter dan dat van Achmea.

Het is niet duidelijk in hoeverre het in 2011 gesloten Bestuurlijk hoofdlijnenakkoord 2012-2015 (BHA) meespeelde bij de contractonderhandelingen. In dit akkoord neemt de concentratie van zorg een belangrijke plaats in. Verondersteld wordt dat als zorgaanbieders zich specialiseren in een beperkt aantal behandelingen, de kwaliteit zal stijgen en de kosten zullen dalen. Zorgverzekeraars kunnen aan deze concentratie bijdragen door niet alle zorg bij alle aanbieders 'in te kopen', maar selectief overeenkomsten te sluiten. Om dit te bevorderen, heeft de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) in maart 2012 een wijziging van artikel 13 Zorgverzekeringswet (Zvw) aangekondigd.³² Overigens bevatte het BHA een structurele uitgavengroei van 2,5 procent in de ziekenhuiszorg. Het aanbod van Achmea lag daar (waarschijnlijk) onder.³³

4. Belangrijkste gebeurtenissen

Schram overleed eind 2012, zonder kinderen. Zijn broer Lex (executeur testamentair) en zijn zonen Pim en Rob zijn erfgenamen samen met een onbekend aantal anderen (hierna: erven Schram). In een paar maanden tijd deden zich verschillende gebeurtenissen voor waarmee het lot van het Slotervaartziekenhuis werd bepaald en het ziekenhuis een andere aandeelhouder kreeg.

Er zijn in 2013 vijf uitspraken – in verschillende juridische procedures – over deze machtsstrijd geweest.³⁴ De eerste uitspraak gaat over de (niet-)ontvankelijkheid van het verzoek om een enquête in onder meer het Slotervaartziekenhuis door de kinderen van Erbudak (paragraaf 4.7).³⁵ De tweede uitspraak heeft betrekking op de verwerping van het ontvankelijkheidsverweer na overlegging van de machting als bedoeld in art. 1:349 BW (voor het minderjarige

23 Jeemer hield naast haar aandelen in Meromi ook alle aandelen in Intertel B.V. en 70% van de aandelen in Afterzone.com B.V.

24 Stichting Administratiekantoor Schram Belegging Maatschappij hield alle aandelen in Schram Belegging Maatschappij; deze aandelen waren gecertificeerd.

25 Zie Skipr 10 juli 2013.

26 Zie onderzoeksverslag, p. 88.

27 € 4,6 miljoen plus bijna € 1 miljoen achterstallige rente. Zie o.a. Hof Amsterdam 18 december 2012, ECLI:NL:GHAMS:2012:4039.

28 Onderzoeksverslag, p. 117 en p. 124. Onderzoeker Van Andel vindt dit dreigement tandoel: als Delta werkelijk zou doorblijven dan zou het Slotervaartziekenhuis failliet gaan. Tussen ING en Delta is er uiteindelijk geen overeenstemming bereikt over (de voorwaarden van) achterstelling van de lening van Delta. Zie onderzoeksverslag, p. 108/109.

29 Onderzoeksverslag, p. 59.

30 Onderzoeksverslag, p. 105.

31 Dit betreft de zogenoemde zorgplicht van art. 11 Zvw. Zie ook art. 6 lid 3 AWBZ. Zorgverzekeraars kunnen hun verzekerden zorg in natura aanbieden (naturaverzekering) of de kosten van genoten verzekerde zorg vergoeden (restitutieverzekering). In geval de zorg in natura verzekerd is, dient de verzekeraar zijn verzekerden de verzekerde zorg te verschaffen die zij nodig hebben (zorgplicht). *Kamerstukken II* 2011/12, 33362, nr. 3, p. 3.

32 www.rijksoverheid.nl (Kamerbrief over aanpassing artikel 13 van de Zorgverzekeringswet). Zie *Kamerstukken II* 2013/14, 33362, A (Wijziging van de Wet marktordening gezondheidszorg en enkele andere wetten, teneinde te voorkomen dat zorgverzekeraars zelf zorg verlenen of zorg laten aanbieden door zorgaanbieders waarin zij zelf zeggenschap hebben). Op 16 december heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel verworpen.

33 Onderzoeksverslag, p. 71.

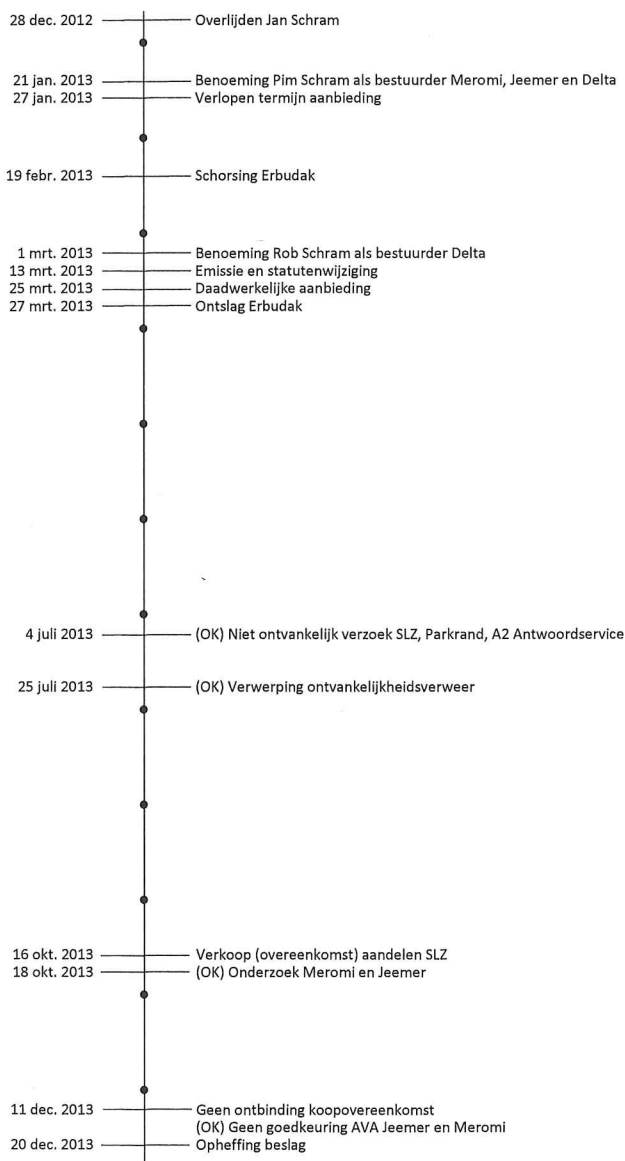
34 Hof Amsterdam (OK) 4 juli 2013, ARO 2013/120; Hof Amsterdam (OK) 25 juli 2013, ARO 2013/121; Hof Amsterdam (OK) 18 oktober 2013, ARO 2013/160 en *JIN* 2014/9, m.nt. P. Haas (in deze noot wordt hoofdzakelijk de uitspraak van 11 december besproken); Hof Amsterdam (OK) 11 december 2013, *JOR* 2014/36, m.nt. M.W. Josephus Jitta; Rb. Noord-Holland (vzr.) 20 december 2013, *JOR* 2014/35 en *JIN* 2014/10, m.nt. G.C. Vergouwen.

35 Bij beschikking van 11 april 2014 beslist de Hoge Raad onder meer tot verwerping van het cassatieberoep. Zie HR 11 april 2014, ECLI:NL:HR:2014:905.

kind van Erbudak) (paragraaf 4.8). In de derde uitspraak beveelt de Ondernemingskamer (OK) een onderzoek naar het beleid en de gang van zaken in Meromi (de (voormalig) 100%-aandeelhouder in het Slotervaartziekenhuis) en Jeemer (100%-aandeelhouder van Meromi) (paragraaf 4.10).³⁶ De vierde uitspraak gaat over een eventuele goedkeuring van de AVA (van Meromi en/of Jeemer) bij de verkoop van de aandelen van het Slotervaartziekenhuis (paragraaf 4.12). De vijfde uitspraak betreft de opheffing van het beslag op de aandelen van het Slotervaartziekenhuis (paragraaf 4.14). De verschillende gebeurtenissen en de vijf uitspraken staan centraal in deze bijdrage.

In figuur 2 worden de (meeste van de) hierna beschreven gebeurtenissen op een tijdlijn geplaatst.

36 Op 28 maart 2014 is het onderzoeksverslag gepubliceerd. www.rechtspraak.nl/Organisatie/Gerechthoven/Amsterdam/OverHetGerechtshof/Organisatie/Ondernemingskamer/Documents/Onderzoeksrapport%20Jeemer%20-%20compleet.pdf.

4.1 Geen aanbieding van de aandelen

Voor het geval van het overlijden van een aandeelhouder bevatte artikel 15 van de statuten van Jeemer en Meromi een aanbiedingsregeling.³⁷ Op grond hiervan dienden de erven Schram hun 51%-belang in Jeemer aan te bieden aan Rowena en Michael. Zowel Jeemer als Delta moesten hun aandelen in Meromi aanbieden aan Merdan.³⁸ De termijn voor aanbieding van de aandelen was binnen dertig dagen na 28 december 2012, dus uiterlijk op 27 januari 2013.

Op 15 januari 2013 heeft Erbudak aan Pim en Lex Schram geschreven dat Michael en Rowena de aandelen die Jan Schram hield in Jeemer, wilden overnemen op grond van de statutaire aanbiedingsregeling.³⁹ Op 21 januari 2013 heeft Lex Schram te kennen gegeven de aanbiedingsplicht ten aanzien van de aandelen van de erven Schram in Jeemer te respecteren.⁴⁰ Op 8 maart sommeerde de advocaat van Erbudak (en haar kinderen) aan Jeemer, Delta, SBM en STAK de nog altijd niet aangeboden aandelen in Meromi uiterlijk 11 maart 2013 aan te bieden.

Pas op 25 maart 2013 – na de schorsing, maar voor het ontslag van Erbudak (zie paragraaf 4.3 en 4.6) – zijn de aandelen in Jeemer en Meromi daadwerkelijk aangeboden, nadat de kinderen op 21 maart 2013 een kort geding aanhangig hadden gemaakt – en later hadden ingetrokken – tegen SBM, Pim, Rob en Lex Schram en Delta, onder andere tot nakoming van de gestelde aanbiedingsverplichtingen.

De aanbieding op 25 maart 2013 door Jeemer en Delta van de aandelen die zij hielden in Meromi kwam twee weken te laat. Juist in die periode nam Pim Schram in hoedanigheid van bestuurder van Meromi het emissiebesluit als gevolg waarvan het belang van Meromi in het Slotervaartziekenhuis verwaterde van 100% naar 0,36% (zie paragraaf 4.5).

4.2 Benoemingen familie Schram

Tot zijn overlijden was Jan Schram bestuurder van Meromi, Jeemer en Delta. Op 21 januari 2013 volgde Pim Schram hem op als bestuurder van deze vennootschappen.⁴¹ Op 1 maart 2013 werd Rob Schram – in plaats van Pim Schram – enig bestuurder van Delta (financier van het Slotervaartziekenhuis).

Met de benoeming van Pim Schram als bestuurder van Meromi – enig aandeelhouder – kreeg hij de zeggenschap in het Slotervaartziekenhuis. De uitoefening van de zeggenschap verbonden aan de aandelen in dochtervennootschappen behoort namelijk tot de bestuurstaak; het bestuur van de moedervennootschap (Meromi) oefent de stemrechten

37 Gedurende het bestaan van deze verplichting tot aanbieding heeft deze verplichting tot gevolg dat de rechten verbonden aan de aandelen niet kunnen worden uitgeoefend (dan wel opgeschort) zolang de aandeelhouder in verzuim is aan deze verplichting te voldoen.

38 Zie voor de uitleg van de statutaire aanbiedingsregeling, het onderzoeksverslag van 27 maart 2014, 3.5, p. 48.

39 Op 25 januari 2013 heeft de raadsman van Michael en Rowena aan Jeemer (dus aan Pim als nieuwe bestuurder) en Lex Schram de belangstelling bevestigd.

40 Volgens het onderzoeksverslag (p. 56) staat hiermee vast dat de aandelen Jeemer binnen de daartoe voorgeschreven termijn van dertig dagen na het overlijden van Jan Schram zijn aangeboden.

41 Pim Schram was ook bestuurder van Intertel, A2 Antwoordservice en SBM.

uit in de AVA van de dochtervennootschap (Slotervaartziekenhuis).

4.3 Schorsing van Erbudak

Na de mislukte contractonderhandelingen met zorgverzekeraar Achmea heeft de RvC van het Slotervaartziekenhuis op 19 februari 2013 Erbudak als bestuurder voor twee maanden⁴² geschorst. In een bericht op het intranet van het Slotervaartziekenhuis berichtte de RvC dat Erbudak "op eigen houtje" had gehandeld zonder goedkeuring van de overige bestuursleden, leden van de RvC en de aandeelhouder. De enige mogelijkheid die de RvC had, was een schorsing van Erbudak. Hiertoe was de RvC bevoegd op grond van art. 2:257 BW. In een BV heeft de RvC niet de bevoegdheid om een bestuurder te ontslaan. Dit is een bevoegdheid van de AVA (zie paragraaf 4.6). De genoemde reden van de RvC was overigens niet zonder waarheid. Uit het onderzoeksverslag blijkt dat – gezien de schriftelijke stukken – er *de facto* geen sprake was van collegiaal bestuur en dat Beijnen en Brandjes – de andere twee leden van de RvB – altijd achteraf werden geïnformeerd.⁴³

Vanwege deze schorsing bevroor ING de banklijnen (een krediet in rekening-courant en een investeringsfaciliteit).

4.4 Interim-bestuurder Dekker

Het volgende onderwerp is niet van belang voor de strijd tussen de erven Schram en de familie Erbudak. Vanuit corporate governance-perspectief verdient het toch enige aandacht. Theo Dekker, voorzitter van de RvC, was na de schorsing van Erbudak van 19 februari tot en met 9 april⁴⁴ interim-bestuursvoorzitter van het Slotervaartziekenhuis. Naar aanleiding van mediaberichten⁴⁵ en vragen in de Tweede Kamer⁴⁶ heeft de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ)⁴⁷ in maart 2013 een onderzoek ingesteld naar deze dubbelrol. Uit dat onderzoek bleek dat de bestuurlijke situatie in het Slotervaartziekenhuis onverenigbaar is met art. 6.1 Uitvoeringsbesluit Wet Toelating Zorginstellingen (UBWTZi) (een persoon kan niet tegelijk deel uitmaken van de RvC en de RvB) en de art. 3.3.2 (een lid van de RvB kan niet tegelijkertijd de functie vervullen van lid van de RvC), 3.3.1 en 4.5 (elke vorm en schijn van persoonlijke bevoordeling dan wel belangenverstremgeling tussen enig lid van de RvB dan wel lid van de RvT en de zorgorganisatie moet worden vermeden) van de Zorgbrede Governancecode (ZGC).⁴⁸ De IGZ ziet af van sancties, aangezien Dekker per 9 april

2013 is gestopt met zijn rol als bestuursvoorzitter. De IGZ kan niet handhavend optreden ten aanzien van een in het verleden plaatsgevonden overtreding van de WTZi.⁴⁹

4.5 Emissiebesluit (en statutenwijziging)

In hoedanigheid van bestuurder van Meromi – enig aandeelhouder van het Slotervaartziekenhuis – heeft Pim Schram op 13 maart 2013 besloten tot een statutenwijziging. Op 14 maart 2013 – de dag dat de akten tot statutenwijziging en afgifte werden verleden – zijn er voor € 5 miljoen 6%-cumulatief preferente aandelen aan Delta uitgegeven met een nominale waarde van elk één euro. Deze heeft de aandelen volgestort door verrekening van de vordering van Delta voor een bedrag van € 5 miljoen. Gevolg hiervan is dat de zeggenschap van Meromi in het Slotervaartziekenhuis verwaterde van 100% naar 0,36% en dat Delta sindsdien 99,64% van de aandelen in het Slotervaartziekenhuis houdt.⁵⁰

De familie Erbudak, als indirecte aandeelhouder (in het Slotervaartziekenhuis), had geen directe betrokkenheid bij de besluitvorming. Pim Schram kon als bestuurder van Meromi – enig aandeelhouder van het Slotervaartziekenhuis – besluiten tot statutenwijziging en de aandelen emitteren omdat de AVA in een BV bevoegd is tot statutenwijziging op grond van art. 2:231 BW en tot emissie op grond van art. 2:206 BW⁵¹. In elk geval werden met de emissie Erbudak en haar kinderen buitenspel gezet, wanneer de familie Erbudak het aandelenpakket in Meromi en Jeemer (alsnog) in handen zou krijgen op grond van de statutaire aanbiedingsregeling. Na de emissie heeft dat met betrekking tot het Slotervaartziekenhuis geen zin meer, gezien het verwaterde belang van Meromi in het Slotervaartziekenhuis.

4.6 Ontslag van Erbudak

Op 27 maart 2013 – twee weken na de uitgifte van aandelen in het Slotervaartziekenhuis aan Delta – is Erbudak als bestuurder van het Slotervaartziekenhuis ontslagen door de AVA (Delta, de nieuwe aandeelhouder, en Meromi). Dit besluit tot ontslag is een bevoegdheid van de AVA op grond van art. 2:244 BW. Diezelfde dag heeft ING de kredietlimiet verlaagd van € 51 miljoen tot € 28 miljoen.⁵²

De familie Erbudak kon dit ontslag als indirecte aandeelhouder (16,66% aandelen in Meromi die 0,36% hield van de

42 Onderzoeksverslag, p. 87.

43 Onderzoeksverslag, p. 86.

44 Skipr 29 augustus 2013.

45 Skipr 25 maart 2013 (Aanstelling Dekker bij Slotervaart is onwenselijk).

46 Handelingen 2012/13 2031 en 2032.

47 De IGZ houdt toezicht op de kwaliteit en veiligheid van de zorg die wordt geleverd door een zorginstelling. Goed bestuur en intern toezicht bij een zorginstelling is een randvoorwaarde voor het leveren van verantwoorde zorg. Zie hierover J.H. Hubben, De IGZ: van stille kracht naar publieke waakhond, *TvGR* 2012 (36), p. 100.

48 Deze verwijzingen naar de artikelen uit de ZGC zijn concreter dan in de desbetreffende brief. Overigens verwijst de brief van de IGZ naar de WTZi. Art. 6.1 staat echter in het uitvoeringsbesluit van de WTZi (UBWTZi). De Transparantie-eisen van art. 6.1. tot en met 6.5 Uitvoeringsbesluit WTZi zijn gebaseerd op art. 7 lid 3 onderdeel c jo art. 9 lid 1 onderdeel b WTZi.

49 Brief van 18 juni 2013. Zie www.igz.nl. Volgens de IGZ zou Dekker alleen als voorzitter van de RvB mogen opereren als hij zou aftreden als voorzitter van de RvC. Dit staat overigens op gespannen voet met art. 3.2.3 ZGC, waarin staat dat een voormalig lid van de RvT gedurende een periode van drie jaar na het einde van zijn toezichhoudende functie niet kan worden benoemd tot lid van de RvB. Hiervan kan volgens een aantal uitspraken van de Governancecommissie Gezondheidszorg worden afgeweken in noodsituaties. Zie <http://scheidsgerechtgezondheidszorg.nl/uitspraken/uitspraken-governancecommissie>.

50 Delta hield 5.000.000 aandelen en Meromi hield 18.000 aandelen. Voorafgaand aan de emissie heeft geen waardering van de aandelen plaatsgevonden. Zie onderzoeksverslag, p. 94.

51 Voor zover bij de statuten geen ander orgaan is aangewezen.

52 Omdat tussen ING en Delta uiteindelijk geen overeenstemming is bereikt over de voorwaarden van achterstelling van de lening van Delta (na emissie afgerond € 20,7 miljoen), werd door ING de kredietlimiet van € 28 miljoen met ingang van 30 juni 2013 nog eens met € 1 miljoen per kwartaal verlaagd. Onderzoeksverslag, p. 108/109.

aandelen in SLZ) niet voorkomen. Overigens was de emissie niet nodig om een ontslag van Erbudak mogelijk te maken, want Pim Schram kon hiertoe namens Meromi ook al voor 14 maart 2013 besluiten.⁵³

Indien de aandelen in Jeemer en Meromi tijdig waren aangeboden en overgedragen, was Erbudak waarschijnlijk nooit ontslagen (en de emissie had dan waarschijnlijk ook niet plaatsgevonden). De familie Erbudak zou dan alle aandelen in Jeemer en Meromi hebben gehad.⁵⁴

4.7 Eerste uitspraak: Ontvankelijkheid enquêteprocedure⁵⁵

Een van de doelen van het enquêterecht is sanering en herstel van gezonde verhoudingen en opening van zaken.⁵⁶ Het is dan ook niet vreemd dat de familie Erbudak een enquêteprocedure wilde starten. Pas in juni 2013 – bijna drie maanden na het ontslag van Erbudak – is de OK door Michael, Rowena en Merdan verzocht een onderzoek te bevelen naar het beleid en de gang van zaken in Jeemer, Meromi, Parkrand, A2 Antwoordservice en het Slotervaartziekenhuis en onmiddellijke voorzieningen (bijvoorbeeld schorsing van Pim Schram als bestuurder) te treffen.

Dit verzoek is op 4 juli 2013 niet-ontvankelijk verklaard ten aanzien van Slotervaartziekenhuis, Parkrand, A2 Antwoordservice en Meromi (wat betreft Rowena en Michael). De beoordeling ten aanzien van Meromi (voor wat betreft Merdan) en Jeemer (wat betreft Rowena en Michael) werd opgeschort.

Hoe heeft de OK tot deze overweging kunnen komen? Tot het indienen van een verzoek tot enquête zijn bij een BV, op grond van art. 2:346 lid 1 onder b BW, aandeelhouders bevoegd, die alleen of gezamenlijk ten minste een tiende gedeelte van het geplaatste kapitaal vertegenwoordigen. De OK concludeert dan ook terecht dat het verzoek niet-ontvankelijk is ten aanzien van het Slotervaartziekenhuis, Parkrand en A2 Antwoordservice en Meromi. De drie kinderen zijn immers geen aandeelhouder in Slotervaartziekenhuis en Parkrand. Michael en Rowena zijn geen aandeelhouder in Meromi. Het aandelenpercentage van Michael en Rowena in A2 Antwoordservice is te laag om een verzoek te kunnen doen.⁵⁷ De familie Erbudak is slechts indirect aandeelhouder in bijvoorbeeld het Slotervaartziekenhuis. Daarom is een nadere toelichting van hun standpunt nodig, die volgens de OK onvoldoende is.

Langs verschillende wegen kunnen indirecte aandeelhouders toegang krijgen tot de enquêteprocedure. Uitgangspunt

daarbij is dat het uiteindelijk vooral aankomt op de economische werkelijkheid. Ten eerste als economisch gerechtigden tot aandelen of certificaten van aandelen op grond van de beschikkingen inzake Scheipar en Butôt.⁵⁸ Ten tweede via een concernenquête, zoals in het geval van Landis.⁵⁹ De moeder en haar 100% dochtermaatschappijen dienen dan tezamen een economische en organisatorische eenheid onder gemeenschappelijke leiding te vormen en bij de samenstelling van de onderscheiden besturen dient sprake te zijn van een vrijwel volledige personele unie. Daarin ligt besloten dat binnen de dochtermaatschappijen geen sprake is van enig ten opzichte van de moedermaatschappij zelfstandig bepaald en gevoerd bestuursbeleid. De belangen van de aandeelhouders van de moedermaatschappij worden door het beleid en de gang van zaken van die dochtermaatschappijen evenzeer en op gelijke wijze geraakt als het beleid en de gang van zaken van de moedermaatschappij zelf. Ten derde via, zoals Assink dat noemt, het 'wegdenken' van de tussenliggende rechtspersoon-aandeelhouder,⁶⁰ zoals gebeurde in de uitspraak Chinese Workers.⁶¹ Voorwaarde is dan – kort gezegd – dat de tussenliggende rechtspersoon-aandeelhouders geen reële betekenis toekomt.

De kinderen beroepen zich erop dat zij economisch gerechtigde in de onderscheiden vennootschappen zijn (1^e categorie) en dat de vennootschappen een zodanige eenheid vormen dat sprake is van een concernenquête (2^e categorie). Volgens de OK is het enkele feit dat verzoekers indirect aandeelhouders in Slotervaartziekenhuis en Rowena en Michael indirect aandeelhouders in Meromi zijn, hiervoor onvoldoende. De OK stelt vast dat verzoekers hun standpunt onvoldoende hebben toegelicht ten aanzien van de economische gerechtigdheid en ten aanzien van de concernenquête. Dat er tussen de besturen van een aantal van voormelde vennootschappen eenheid van bestuur bestaat, leidt volgens de OK – op zichzelf – niet tot een ander oordeel.⁶²

Tegen de beschikking van de OK hebben de kinderen Erbudak cassatie ingesteld. Zij beroepen zich dan op de regel die volgens hen voortvloeit uit Chinese Workers. Volgens de Hoge Raad berust dit op een onjuiste rechtsopvatting.⁶³ Een dergelijke gelijkstelling is volgens deze rechtspraak slechts mogelijk *indien en voor zover* op grond van de feiten en omstandigheden van het geval kan worden geoordeeld dat het eigen economisch belang van de verschaffer van risicodragend kapitaal in de vennootschap waarop het verzoek betrekking heeft, van dien aard is dat het op één lijn kan worden gesteld met het belang van een aandeelhouder of een certificaathouder van die vennootschap. De OK heeft dan ook geen blijk gegeven van een onjuiste rechtsopvat-

53 Onderzoeksverslag, p. 117/118.

54 Volgens het onderzoeksverslag (p. 118) was van het daadwerkelijk verwerven door de kinderen Erbudak van de meerderheid van de aandelen in Meromi per 14 maart 2013 nog lang geen sprake. Eerst moest de aanbiedingsprocedure worden doorlopen en als partijen het niet eens zouden worden over de prijs dan zouden deskundigen moeten worden benoemd. Enige urgentie om de emissie medio maart 2013 te implementeren ontbrak derhalve hoe dan ook.

55 Hof Amsterdam (OK) 4 juli 2013, ARO 2013/120.

56 HR 10 januari 1990, NJ 1990/466, m.n.t. J.M.M. Maeijer (OGEM).

57 Zie hierover Hof Amsterdam (OK) 4 juli 2013, ARO 2013/120, r.o. 3.6- 3.11.

58 HR 6 juni 2003, NJ 2003/486 (Scheipar) en HR 10 september 2010, NJ 2010/665 (Butôt).

59 HR 4 februari 2005, NJ 2005/127 (Landis).

60 Slagter/Assink, Compendium *Ondernemingsrecht*, Kluwer: Deventer 2013, p. 1629.

61 HR 29 maart 2013, NJ 2013/304 (Chinese Workers).

62 Hof Amsterdam (OK) 4 juli 2013, ARO 2013/120, r.o. 3.4.

63 HR 11 april 2014, ECLI:HR:2014:905, r.o. 5.2.2 en 5.2.3.

ting. In de concernstructuur hebben Meromi en Jeemer verschillende dochtervennootschappen.⁶⁴

Door de emissie – die plaatsvond na het verzoek – voldeden de kinderen (indirect) niet langer aan de drempel van 10%. Hierin ziet de Hoge Raad geen probleem. De Hoge Raad overweegt ten overvloede dat de strekking van het enquête-recht met zich brengt dat als aandeelhouders niet langer voldoen aan deze eis als gevolg van uitgifte van aandelen en die uitgifte juist aanleiding is voor het bestaan van gegronde redenen om te twijfelen aan een juist beleid of een juiste gang van zaken, zij bevoegd blijven. In de ogen van de Hoge Raad strekt het enquête-recht immers mede ter bescherming van een minderheid van aandeelhouders of certificaaathouders tegen (mogelijk) machtsmisbruik door de meerderheid.

4.8 Tweede uitspraak: Machtiging minderjarig kind⁶⁵

Eén van de kinderen van Erbudak, Merdan, is minderjarig. Merdan is aandeelhouder in Meromi. Bij de beschikking van 4 juli 2013 is Erbudak als wettelijk vertegenwoordiger van Merdan in de gelegenheid gesteld om een machtiging als bedoeld in art. 1:349 BW⁶⁶ te overleggen.

Op 10 juli 2013 is de machtiging als bedoeld in art. 1:349 BW door de kantonrechter in de Rb. Noord-Holland verleend. Gesteld werd dat niet de wettelijke vertegenwoordigster (Erbudak), maar de minderjarige aandeelhouder als formele procespartij is opgetreden. Op 25 juli 2013 heeft de OK dit verweer tot niet-ontvankelijkheidsverklaring verworpen.⁶⁷ Dit leidde tot aanpassing van de aanduiding van de procespartij.

4.9 Verkoop van de aandelen in het Slotervaartziekenhuis

Op 11 september 2013 – ongeveer twee maanden later dan de ontvankelijkheidsprocedure – hebben Delta en Meromi met MC Zuiderzee (MCZ), onderdeel van de MC Groep van Loek Winter, op hoofdlijnen overeenstemming bereikt over de verkoop van het Slotervaartziekenhuis. Deze koopovereenkomst is ruim een maand later gesloten op 16 oktober 2013. De door Delta gehouden aandelen in het Slotervaartziekenhuis (99,64%) zijn aan MCZ verkocht voor ongeveer € 5,1 miljoen. Meromi heeft haar belang van 0,36% verkocht aan MCZ voor ongeveer € 3 miljoen.⁶⁸

De onduidelijkheid over wie nu aandeelhouder is van het Slotervaartziekenhuis leidde tot vragen in de Tweede Kamer. Minister Schippers van VWS erkende dat het onwenselijk is dat dit onbekend is.⁶⁹ Met het wetsvoorstel Centraal aandeelhoudersregister⁷⁰, waarmee overheidsdiensten de mogelijkheid krijgen eenvoudiger vast te stellen wie de aandeelhouders van een bedrijf – waaronder een zorginstelling – zijn, moet dit worden voorkomen. Dit wetsvoorstel ligt momenteel bij de Tweede Kamer.

4.10 Derde uitspraak: Gegronde redenen voor onderzoek⁷¹

Gelet op het oordeel van de OK in haar beschikking van 4 juli 2013 resteerde nog een oordeel over de verzoeken naar een onderzoek in Jeemer en Meromi. De kinderen zijn nu gedeeltelijk ontvankelijk.⁷² Op 18 oktober – twee dagen na het sluiten van de overeenkomst tot verkoop van de aandelen in het Slotervaartziekenhuis – beveelt de OK een onderzoek naar de gang van zaken in Jeemer (het verzoek van Rowena en Michael) en Meromi (het verzoek van Merdan) over de periode vanaf 28 december 2012 (datum van overlijden van Jan Schram). Bij wijze van onmiddellijke voorziening en voorsnog voor de duur van het geding wordt Pim Schram geschorst als bestuurder van Jeemer en Meromi.

Volgens de OK zijn er gegronde redenen om aan een juist beleid van Meromi te twijfelen. Ten eerste heeft Meromi – (toen) enig aandeelhouder van het Slotervaartziekenhuis – ten onrechte niet tijdig openheid van zaken aan (Erbudak als wettelijke vertegenwoordiger van) Merdan, als niet in het bestuur van Meromi vertegenwoordigde minderheidsaandeelhouder, gegeven over de statutenwijziging bij en de emissie door het Slotervaartziekenhuis.⁷³ Dat Meromi geen openheid van zaken wilde geven vanwege de gespannen verhoudingen snijdt volgens de OK geen hout. Ook de stelling dat sprake is van een noodsituatie rechtvaardigt volgens de OK niet om geen openheid van zaken te geven.⁷⁴ Ten tweede geven de belangenvermenging en tegenstrijdigheid van belangen ook zelfstandig gegronde redenen om aan een juist beleid van Meromi te twijfelen doordat (i) Pim Schram bestuurder was van Jeemer en Meromi; (ii) Delta tot 1 maart 2013 werd bestuurd door Pim Schram en sindsdien door Rob Schra.; terwijl (iii) zowel Pim als Rob Schram ook aandeelhoudersbelangen hadden in Jeemer en indirect ook in Delta en in Meromi.⁷⁵ Het gebrek aan aandacht voor de belangentegenstellingen en het risico van belangenvermenging in Meromi geldt op overeenkomstige wijze voor

64 Ik verwijs voor dit punt verder naar de noten van Assink, Bulten en Van Schilfgaarde. B.F. Assink, Enquêtebevoegdheid ex art. 2:346 bij een kapitaalvennootschap en 'de strekking' van het enquête-recht – Van Chinese Workers naar Slotervaartziekenhuis, AA 2014, p. 732 e.v., C.D.J. Bulten, Chinese in het ziekenhuis? *Ondernemingsrecht* 2014/124; P. van Schilfgaarde in zijn noot onder NJ 2014/296.

65 Hof Amsterdam (OK) 25 juli 2013, ARO 2013/121.

66 Art. 1:349 lid 1 BW luidt: Een voogd die zonder machtiging van de kantonrechter voor de minderjarige als eiser in rechte optreedt of tegen een uitspraak beroep instelt, wordt niet-ontvankelijk verklaard.

67 Zie Hof Amsterdam (OK) 25 juli 2013, ARO 2013/121. Zie hierover de noot van P.M. Storm, *Ondernemingsrecht* 2014/91 onder HR 13 december 2013, ECLI:NL:HR:2013:1881.

68 Eveneens is de vordering van Delta op het Slotervaartziekenhuis verkocht aan MC Zuiderzee.

69 *Handelingen II* 2012/13, 107, item 8, p. 7.

70 *Kamerstukken II* 2010/11, 32608, nr. 2 herdruk (Een centraal aandeelhoudersregister voor besloten- en (niet beursgenoteerde) naamloze vennootschappen) en nr. 4. Het betreft een initiatiefnota van de Tweede Kamerleden Groot en Recourt (PvdA).

71 Hof Amsterdam (OK) 18 oktober 2013, ARO 2013/160.

72 De Ondernemingskamer verklaart Erbudak, handelend in haar hoedanigheid van wettelijk vertegenwoordiger van Merdan, niet ontvankelijk ten aanzien van Jeemer. Michael en Rowena zijn niet ontvankelijk ten aanzien van Meromi.

73 Hof Amsterdam (OK) 18 oktober 2013, ARO 2013/160, r.o. 3.8.

74 Hof Amsterdam (OK) 18 oktober 2013, ARO 2013/160, r.o. 3.11 en r.o. 3.12.

75 Hof Amsterdam (OK) 18 oktober 2013, ARO 2013/160, r.o. 3.9 en r.o. 3.10.

Jeemer, aldus de OK.⁷⁶ Pim Schram had in de ogen van de OK als "spin in het web" meer oog moeten hebben voor de belangentegenstellingen en had meer rekening moeten houden met de belangen van de minderheidsaandeelhouder in Meromi. Daarbij komt dat de betrokken aandeelhouders en ook het bestuur van respectievelijk Meromi en Jeemer hun statutaire aanbiedingsverplichtingen niet zijn nagekomen, althans – ook hier – onvoldoende openheid hebben betracht over de uitvoering van die verplichtingen. Ook dit levert volgens de OK een gegronde reden op om aan een juist beleid en een juiste gang van zaken van Jeemer en Meromi te twijfelen.⁷⁷

Deze overwegingen passen in de lijn van eerdere uitspraken van de OK. Schending van de zorgplicht jegens minderheidsaandeelhouders, evenals het onvoldoende gescheiden houden van het belang van de vennootschap en de persoonlijke belangen, zijn bekende gegronde redenen.⁷⁸

Vraag kan zijn of de OK in deze uitspraak (in r.o. 3.8) oordeelt dat de AVA alleen het recht heeft geïnformeerd te worden, maar geen recht heeft tot goedkeuring⁷⁹, over een ingrijpend besluit tot – in wezen – overdracht van (het voornaamste deel van) de onderneming.⁸⁰ Het antwoord op deze vraag dient ontkennend te zijn. De OK probeert hier een wezenlijk andere vraag te beantwoorden namelijk de vraag of de AVA van de moedervennootschap goedkeuring dient te geven aan het emissiebesluit van de dochtervennootschap.⁸¹ Een goedkeuringsrecht van de AVA van de moedervennootschap is in mijn ogen in elk geval op zijn plaats indien de dochtervennootschap zoveel aandelen aan een derde (*in casu* Delta) uitgeeft dat vanaf dat moment minder dan tweederde van de aandelen van de dochtervennootschap aan de moedervennootschap toekomt.⁸² Dit is *in casu* het geval, maar om niet elke emissie van een dochtervennootschap aan de goedkeuring van de AVA van de moedervennootschap onderworpen te laten zijn, dient de desbetreffende dochtervennootschap wel van ingrijpende betekenis te zijn (voor de moeder). Dit laatste is op basis van de gegevens uit de uitspraak lastig te beoordelen.⁸³ De parallel die de OK trekt tussen een emissiebesluit (van een dochter) en een besluit tot "overdracht van (het voornaamste deel van) de indirect aan haar verbonden onderneming" kan mijns inziens alleen worden getrokken in een situatie dat de moedervennoot-

schap zelf de aandelen niet neemt.⁸⁴ Dat is het geval (immers krijgt Delta de aandelen).

De OK heeft bij de beschikking van 25 oktober 2013⁸⁵ mr. W.J.M. van Anel aangewezen als onderzoeker om het bevolen onderzoek te verrichten naar Jeemer en Meromi. De OK sluit niet uit dat het onderzoek zich hierbij ook richt tot het Slotervaartziekenhuis.⁸⁶ Dit blijkt later ook uit het onderzoeksverslag.⁸⁷

Mr. C.M. Insinger – voormalig financieel bestuurder van het Erasmus MC⁸⁸ – is aangewezen als zelfstandig bevoegde bestuurder (van Jeemer en Meromi). Mr. E.M. Soerjatin is aangewezen als beheerder van aandelen van de erven Schram in Jeemer en van de aandelen van Jeemer en Delta in Meromi als bedoeld in de beschikking van 18 oktober 2013.

Van Anel concludeert in zijn onderzoeksverslag dat Pim Schram naar het oordeel van de onderzoeker in redelijkheid niet tot het emissiebesluit kon komen.⁸⁹ De emissie was niet de oplossing voor de problemen waarmee Slotervaartziekenhuis geconfronteerd werd.⁹⁰ Onvoldoende is gebleken dat en waarom het belang van Meromi gediend was met de emissie. Met het emissiebesluit heeft Pim Schram, die zelf een persoonlijk belang had bij het emissiebesluit, de belangen van Merdan als minderheidsaandeelhouder, met een recht van koop van de door Delta en Jeemer gehouden aandelen in Meromi, achtergesteld bij de belangen van Delta, zonder voldoende rechtvaardiging. Het is nu afwachten of de OK wanbeleid gaat vaststellen.

4.11 Geen ontbinding van de koopovereenkomst

De koopovereenkomst van 16 oktober tussen Delta en Meromi enerzijds en de MCZ anderzijds kon (door verlenging) tot en met 9 december (uiteindelijk is dit ter terechtzitting 11 december geworden) worden ontbonden.

De tijdelijke benoemde bestuurder, Insinger, door de OK aangewezen (op grond van een onmiddellijke voorziening) als zelfstandig bevoegd bestuurder van Meromi en Jeemer (zie paragraaf 4.10), heeft aangekondigd dat zij zoveel als mogelijk een gelijk speelveld zou scheppen voor MCZ en de indiener van een alternatief plan. Erbudak kreeg hiervoor (na verlenging) tot 6 december de tijd. Op 7 december 2013 heeft een informatieve aandeelhoudersvergadering van Meromi en Jeemer plaatsgevonden. Daarin heeft Erbudak geen alternatief plan gepresenteerd.

Op het moment dat Insinger is benoemd tot zelfstandig bevoegde bestuurder van Jeemer en Meromi, is de overeenkomst tot verkoop van de door Meromi gehouden aandelen in het Slotervaartziekenhuis al gesloten (door Pim Schram),

76 Hof Amsterdam (OK) 18 oktober 2013, ARO 2013/160, r.o. 3.15.

77 Hof Amsterdam (OK) 18 oktober 2013, ARO 2013/160, r.o. 3.15.

78 Asser/Maeijer, Van Solinge & Nieuwe Weme 2-II*, Kluwer: Deventer 2009, nr. 756 en nr. 757 en de aldaar genoemde jurisprudentie. Zie ook Slagter/Assink, 2013, p. 1668 e.v.

79 Vraag die doorgaans in de literatuur aan de orde komt, is: kan art. 2:107a BW van analoge toepassing zijn op het BV-recht.

80 Zie B.A. de Ruijter, De Slag om Slotervaart: een interessante ondernemingsrechtelijke strijd, Bb 2014/74 die van mening is dat de OK hiermee een principieel oordeel geeft over de zeggenschapsverdeling tussen bestuur en AVA.

81 De OK oordeelt dat gelet op de statuten van Meromi het besluit tot emissie niet onderworpen is aan de goedkeuring van de AVA van Meromi. Dat geldt volgens de OK ook voor het besluit tot statutenwijziging.

82 A.G.H. Klaassen, Bevoegdheden van de algemene vergadering van aandeelhouders, Kluwer: Deventer 2007, p. 270.

83 Het is onduidelijk hoe belangrijk Bij geen gehoor, Talk 4 you en Parkrand zijn voor Meromi.

84 Klaassen 2007, p. 270.

85 Hof Amsterdam (OK) 25 oktober 2013, ARO 2013/161.

86 Hof Amsterdam (OK) 4 juli 2013, ARO 2013/120, r.o. 3.5.

87 Zie onderzoeksverslag, p. 9.

88 Charlotte Insinger was tot april 2010 financieel bestuurder van het Erasmus Medisch Centrum in Rotterdam en sindsdien zelfstandige bestuursadviseur en toezichthouder, zie Medisch Contact 31 oktober 2013.

89 Onderzoeksverslag, p. 131.

90 Onderzoeksverslag, p. 124.

maar dienen de aandelen in het Slotervaartziekenhuis nog te worden overgedragen oftewel dient Insinger nog uitvoering te geven aan de overeenkomst. Insinger houdt er rekening mee dat voor de overdracht goedkeuring van de AVA van Meromi dan wel Jeemer nodig kan zijn (Erbudak deed hierop een beroep).

Insinger heeft op de avond van 11 december 2013, de laatste datum van de – verlengde – termijn waarbinnen het beroep op ontbinding open stond, besloten dat de overeenkomst niet wordt ontbonden.⁹¹ Die dag had de OK haar hiertoe de bevoegdheid gegeven, zie paragraaf 4.12.

4.12 Vierde uitspraak: Geen goedkeuring van de AVA⁹²

Naar aanleiding van het verzoek van Delta⁹³, dat ondersteund werd door het Slotervaartziekenhuis, stelt de OK op 11 december 2013 – voor het geval voor een besluit tot verkoop van de door Meromi gehouden aandelen in Slotervaartziekenhuis dan wel voor het besluit tot uitvoering van zodanige verkoop, de toestemming of anderszins een besluit van de AVA van Meromi vereist is – het vereiste van een AVA-besluit vooralsnog voor de duur van de procedure buiten werking.⁹⁴

Hoe moet deze overweging van de OK worden beoordeeld? Er kan mijns inziens een onderscheid worden gemaakt tussen de verkoop van de aandelen, oftewel het aangaan van de koopovereenkomst en de uitvoering van de overeenkomst, oftewel de gestanddoening, de ontbinding dan wel overdracht van de aandelen.

Vraag is of voor de verkoop van (de aandelen in) het Slotervaartziekenhuis door Meromi de goedkeuring van de AVA van Meromi is vereist en dat Jeemer op haar beurt, om als aandeelhouder van Meromi daarover te kunnen stemmen, de goedkeuring van haar aandeelhouders nodig heeft. De OK vindt, in tegenstelling tot de familie Erbudak, dat niet kan worden aangenomen dat verkoop van de aandelen in het Slotervaartziekenhuis in de praktijk neerkomt op liquidatie. Meromi heeft drie 100%-dochtervennootschappen, Parkrand B.V., Talk 4 you B.V. en Bij geen gehoor B.V. Het standpunt van de kinderen Erbudak dat de dochtervennootschappen “helemaal niets voorstellen” vindt de OK te vaag,

mede door het gegeven dat de kinderen Erbudak verzocht hebben om een onderzoek te bevelen naar Parkrand.⁹⁵

Voorwaarde om te komen tot materiële liquidatie is dat bijna alle activa van de onderneming worden vervreemd. Meromi houdt na emissie nog 0,36% van de aandelen in Slotervaartziekenhuis. Indien slechts een deelneming van 0,36% wordt verkocht en daarnaast nog drie 100%-dochtervennootschappen van de onderneming deel uitmaken, zal daarvan naar mijn mening niet snel sprake zijn.⁹⁶ Op basis van de gegevens uit de uitspraken is onduidelijk hoe belangrijk Bij geen gehoor, Talk 4 you en Parkrand zijn voor Meromi, maar indien de deelneming in Slotervaartziekenhuis niet substantieel is, is dit een verklaring waarom de OK niet verwijst naar haar eerdere uitspraken. De OK heeft in eerdere uitspraken⁹⁷ geoordeeld dat niet zonder instemming van de AVA dan wel zonder een behoorlijke betrokkenheid van de aandeelhouders een vennootschap al haar (substantiële) activa kan vervreemden – en daarmee in feite een einde maakt aan de door haar in stand gehouden onderneming. Indien geen goedkeuring vereist is van de AVA van Meromi, is uiteraard ook geen goedkeuring vereist van de AVA van Jeemer (als moedervernootschap).

Feit is alleen dat de enig bestuurder van Meromi, Pim Schram, een tegenstrijdig belang heeft bij de verkoop van de aandelen in het Slotervaartziekenhuis. Art. 2:239 lid 6 BW bepaalt dat een bestuurder niet deelneemt aan de beraadslaging en besluitvorming indien hij daarbij een direct of indirect persoonlijk belang heeft dat tegenstrijdig is met het belang van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming. Wanneer hierdoor geen bestuursbesluit kan worden genomen, omdat er geen RvC is en geen andersluidende statutaire bepaling,⁹⁸ dan wordt het besluit genomen door de AVA. *In casu* zou dan de AVA van Meromi dit besluit moeten nemen. Handelt de bestuurder in strijd met art. 2:239 lid 6 BW dan is volgens de memorie van toelichting sprake van een besluit dat tot stand is gekomen in strijd met de bepalingen die het tot stand komen van een besluit regelen als bedoeld in artikel 2:15 BW. Het besluit is daarmee vernietigbaar.⁹⁹

De OK gaat aan deze gevolgen van een tegenstrijdig belang van Pim Schram voorbij door zich te concentreren op de keuze of Insinger de (uitvoering van de) koopovereenkomst gestand moet doen of moet laten ontbinden. Zij heeft uiter-

91 Op 13 november 2013 hadden de ondernemingsraad (OR), de cliëntenraad (CR), de medisch specialisten, de RvB en de RvC van Slotervaartziekenhuis een “dringend beroep” gedaan op (onder anderen) Insinger om het belang van de continuïteit van het Slotervaartziekenhuis (met 1500 werknemers) en de zorg voor haar patiënten (130.000) te laten prevaleren boven het privébelang van mevrouw Erbudak. Uit de verklaringen genoemd in het onderzoeksverslag (p. 43) blijkt dat de verhoudingen binnen het Slotervaartziekenhuis niet alleen op het niveau van RvB, RvC en aandeelhouder, maar ook in relatie tot de medische staf, de ondernemingsraad en de cliëntenraad compleet verzuurd waren. Daarbij ging het steeds in het bijzonder om de relatie met bestuursvoorzitter Erbudak.

92 Hof Amsterdam (OK) 11 december 2013, JOR 2014/36, m.nt. M.W. Josephus Jitta.

93 Delta wilde met haar verzoek voorkomen dat de opstelling van Insinger ertoe leidt dat de verkooptransactie niet doorging.

94 Zie over de omvang van de bevoegdheid van een door de OK benoemde tijdelijke bestuurder, dezelfde uitspraak. Hof Amsterdam (OK) 11 december 2013, JOR 2014/36 r.o. 3.1.

95 De vraag of de verkoop van de aandelen als liquidatie onder de goedkeuringseis van artikel 27 van de beide statuten (Jeemer en Meromi) valt, hoeft volgens de OK niet beantwoord te worden. Art. 27 van de statuten luidde: “Bij besluiten tot fusie, splitsing, wijziging van deze statuten of ontbinding van de vennootschap kunnen slechts worden genomen in een algemene vergadering (...)”

96 Zie ook de noot van De Haas in JIN 2014/9.

97 Zie bijvoorbeeld Hof Amsterdam (OK) 16 november 2005, JOR 2006/5; Hof Amsterdam (OK) 9 oktober 2006, JOR 2007/9 (Umi Beheer); Hof Amsterdam (OK), RO 2007/33 (De Benpuck). Zie ook Hof Amsterdam (OK) 23 september 2013, JOR 2014/93.

98 Dat is *in casu* het geval, zie Hof Amsterdam (OK) 11 december 2013, JOR 2014/36, r.o. 3.4.

99 Kamerstukken II 2008/09, 31763, nr. 3, p. 13.

aard geen tegenstrijdig belang. De OK oordeelt dat het bij die keuze niet voor de hand ligt een verplichte rol voor de AVA aan te nemen. Indien de keuze wordt gezien als uitvoering van de overeenkomst valt dit binnen de bestuursbevoegdheid.¹⁰⁰

Onderzoeker Van Andel wil zonder uitdrukkelijke opdracht van de OK niet oordelen over een besluit van een door de OK aangestelde tijdelijk bestuurder.¹⁰¹ Wel plaatst de onderzoeker een kanttekening bij het besluit van Pim Schram om namens Meromi een koopovereenkomst aan te gaan zonder Merdan daarover te informeren.¹⁰²

4.13 Beslag op aandelen in het Slotervaartziekenhuis

De dag nadat Insinger heeft besloten de koopovereenkomst in stand te laten, hebben de kinderen van Erbudak bij exploitatie van 12 december 2013 ten laste van Delta beslag gelegd op de aandelen die Delta houdt in het kapitaal van Slotervaartziekenhuis en op de vordering die Delta heeft op MCZ tot betaling van de koopprijs. Het beslag blokkeerde de levering van de aandelen, waardoor de verkoop van de aandelen in het Slotervaartziekenhuis niet kon doorgaan.

Op 16 december 2013 heeft ING het Slotervaartziekenhuis laten weten per direct de limiet van de rekening-courant faciliteit met € 10 miljoen verder in te perken. ING steunt de door MC Groep voorgestelde transactie omdat dit het enige redelijke voorstel is waarin de toekomst van het ziekenhuis wordt geborgd.

4.14 Vijfde uitspraak: Opheffing van beslag op de aandelen¹⁰³

Na de beslaglegging vordert Delta opheffing van de door de familie Erbudak gelegde beslagen op de aandelen die Delta houdt in het Slotervaartziekenhuis en de vordering van Delta op MCZ tot betaling van de koopprijs van die aandelen. Deze beslagen zijn op 20 december 2013 bij kort geding opgeheven.

De kinderen Erbudak voeren aan dat de aandelenemissie, in samenhang met het verzuim van Delta om tijdig haar aandelen in Meromi aan Merdan aan te bieden en de verkoop van de aandelen van Meromi in het Slotervaartziekenhuis aan MCZ, onmiskenbaar een onrechtmatige daad van Delta jegens hen oplevert. Zij stellen op grond daarvan een vordering te hebben op Delta, ter verzekering waarvan de onderhavige beslagen zijn gelegd.¹⁰⁴

Volgens Delta is een dergelijke actie van aandeelhouders van een vennootschap om op een derde (in dit geval Delta) vermeende schade te verhalen die de vennootschap waarin aandelen worden gehouden heeft geleden, naar Nederlands recht niet mogelijk. Dit volgt volgens Delta uit de "Poot/ABP-

leer" van de Hoge Raad. Volgens deze leer kunnen aandeelhouders in beginsel op grond van dit (aanvankelijk) voor hen ontstane nadeel niet een eigen vordering tot schadevergoeding tegen de bedoelde derde geldend maken. De kinderen bestrijden dit betoog onder verwijzing naar de arresten Kip/Sloetjes en Chipshol.¹⁰⁵ In die uitspraken heeft de Hoge Raad volgens de kinderen bevestigd dat een aandeelhouder een vordering tot schadevergoeding toekomt als er een specifieke zorgvuldigheidsnorm jegens hem is geschonden.¹⁰⁶

De voorzieningenrechter acht het niet evident dat Delta met het schenden van de aanbiedingsplicht, het misbruik van de emissie en het misbruik van de verkoop een zelfstandige zorgvuldigheidsnorm jegens Michael en Rowena heeft geschonden.¹⁰⁷ De voorzieningenrechter sluit echter niet uit dat de bodemrechter tot een andere slotsom komt.

Hieruit blijkt dat de Poot/ABP-problematiek niet eenvoudig is. Uitspraken waarin schending van een specifieke zorgvuldigheidsnorm wordt aangenomen, zijn schaars. Dit komt mede door de strenge eisen die de Hoge Raad stelt voor het aannemen van een normschending in de verhouding derde versus (beweerdelijk) benadeelde aandeelhouder.¹⁰⁸

Ik acht een gunstige uitkomst in een bodemprocedure voor de familie Erbudak niet bij voorbaat onmogelijk. Denk aan het geval waarin de derde (een bestuurder van de vennootschap) in strijd handelt met een wetsbepaling, die er toe strekt de belangen van een individuele aandeelhouder te beschermen, zoals art. 2:8 BW, wanneer een meerderheidsaandeelhouder tevens enig bestuurder van de vennootschap een vermogensbestanddeel van de vennootschap op niet-markt-conforme voorwaarden verkoopt en overdraagt aan een door hemzelf gecontroleerde derde-vennootschap.¹⁰⁹ Of denk aan het geval waarin de derde (een bestuurder van de vennootschap) in strijd handelt met een bepaling uit de statuten van de vennootschap die er toe strekt de belangen van een individuele aandeelhouder te beschermen, zoals een aanbiedingsregeling.¹¹⁰

5. Afsluiting

Het Slotervaartziekenhuis behoort met ingang van 1 januari 2014 tot de MC Groep. Op 31 december heeft de aandelentransactie plaats gehad.

¹⁰⁵ HR 2 mei 1997, NJ 1997/662 (Kip/Sloetjes) en HR 15 juni 2001, NJ 2001/573 (Chipshol).

¹⁰⁶ De voorzieningenrechter is van oordeel dat de casus in de door de kinderen Erbudak ingeroepen arresten zich niet laten vergelijken. Wel geeft Kip/Sloetjes volgens de voorzieningenrechter een belangrijke verwijzing dat de gestelde onrechtmatige gedragingen in hun onderlinge samenhang moeten worden onderzocht.

¹⁰⁷ De voorzieningenrechter is van oordeel dat onduidelijk is of de familie Erbudak schade heeft geleden (zowel bij de aandelenemissie als bij de verkoop van de aandelen).

¹⁰⁸ HR 16 februari 2007, NJ 2007/256, m.n.t. J.M.M. Maeijer (Tuin Beheer). In casu waren bijkomende omstandigheden nodig zoals de opzet om die aandeelhouder te benadelen. Zie verder Slagter/Assink 2013, p. 257 e.v.

¹⁰⁹ Slagter/Assink 2013, p. 262.

¹¹⁰ Slagter/Assink 2013, p. 261. Zie HR 20 juni 2008, NJ 2009/21 (Willemsen/NOM).

¹⁰⁰ Van der Heijden/Van der Grinten/Dortmond, Handboek voor de naamloze en besloten vennootschap, Kluwer: Deventer 2013, nr. 231.

¹⁰¹ Onderzoeksverslag, p. 131.

¹⁰² Onderzoeksverslag, p. 131.

¹⁰³ Rb. Noord-Holland (vzr.) 20 december 2013, JOR 2014/35 en JIN 2014/10, m.n.t. G.C. Vergouwen.

¹⁰⁴ Vergouwen besteedt in zijn noot in JIN 2014/10 vooral aandacht aan de bewijslastverdeling (dit onderwerp laat ik buiten beschouwing).

Loek Winter (medische zaken) vormt samen met zakenpartner Willem de Boer (bedrijfsvoering en financiële zaken) per 1 februari 2014 de RvB van het Slotervaartziekenhuis. Tim Roldaan, apotheker, is op 1 maart aan de directie toegevoegd. Op 1 mei is Philipp Jan Flach, arts en bedrijfskundige, tot de directie toegetreden.

Op 18 februari 2014 werd bekend dat het Slotervaartziekenhuis gaat reorganiseren. De Autoriteit Consument & Markt is akkoord met de verwerving van bepaalde activa van het Slotervaartziekenhuis door Stichting Het Nederlands Kanker Instituut-Antoni van Leeuwenhoek ziekenhuis (NKI/AVL).¹¹¹ Het Slotervaartziekenhuis brengt het aantal fte (fulltime-equivalent) terug van 1100 naar 963.¹¹²

Tegen de notaris die de akte van statutenwijziging passeerde waardoor de uitgifte van de cumulatief preferente aandelen mogelijk werd, is een tuchtklacht ingediend.¹¹³ Bij de rechtbank in Amsterdam heeft Erbudak vernietiging van de aandelenemissie geëist. Bovendien wil zij ook nog de verkoop van het ziekenhuis door de rechter laten toetsen.¹¹⁴ Het Openbaar Ministerie heeft een onderzoek ingesteld naar de financiën van Erbudak.¹¹⁵ Zij wordt verdacht van het indienen van valse facturen.¹¹⁶

De strijd om het Slotervaartziekenhuis zelf is gestreden. De nasleep daarvan zal de gemoederen nog wel een tijdje bezighouden.

111 Hieronder vallen de activiteiten van de apotheek en van de oncologische neurochirurgie. Bovendien zal er een nieuwe intensive care op de locatie van het AVL worden gebouwd voor gezamenlijk gebruik. Het AVL neemt ook een perceel grond van het Slotervaartziekenhuis over. Zie Skipr 12 december 2013.

112 Skipr 14 maart 2014.

113 Jeroen Wester, NRC 19 april 2014 (Zorg Tuchtklacht tegen notaris van Slotervaart).

114 Joost Visser, Medisch Contact 14 maart 2014 (Erbudak vecht aandelenemissie Slotervaart aan). In een procedure waarin Erbudak haar ontslag aanvocht, is zij veroordeeld tot het terugbetalen van bedragen van ruim € 1,7 miljoen. Zie Rb. Amsterdam 21 januari 2015, ECLI:NL:RBAMS:2015:196.

115 Zie hierover ook het onderzoeksverslag, p. 22/23, 28. Overigens komt onderzoeker Van Andel tot de conclusie dat in de periode tussen 2008 en februari 2013 diverse financiële transacties hebben plaatsgevonden waarvan niet is gebleken dat deze in het belang van het Slotervaartziekenhuis waren (p. 135). Zie ook Rb. Midden-Nederland 27 november 2013 ECLI:NL:RBMNE:2013:5914 (Simed) en Rb. Noord-Holland 22 oktober 2014 ECLI:NL:RBNHO:2014:10351. Op grond van de laatste uitspraak moet Meromi Participaties, waarvan Erbudak bestuurder en aandeelhouder is, € 250.000 betalen aan het Slotervaartziekenhuis.

116 NRC Handelsblad 30 mei 2014.